

LEKPLATSPROGRAM

2025-2030

Arvidsjaur
Kommun
Árviesjávrien
kommuvdna

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BAKGRUND	1
MÅL MED PROGRAMMET	2
TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN	3
ÖVERSIKTS- OCH TILLVÄXTPLAN	4
NULÄGESBESKRIVNING	5
BARNES LEK & HÄLSA	5
MÅLGRUPPER	6
EN BRA LEKPLATS	7
LEKPLATSER I ARVIDSJAURS KOMMUN	9
HANDLINGSPLAN	10
BILAGOR	11

BAKGRUND

Barn behöver en säker och attraktiv utemiljö, särskilt för de lekplatser på allmän mark som utgör barns speciella mötesplatser. Lekplatser har ett högt socialt värde där det finns goda möjligheter för möten mellan människor och barnfamiljer med olika bakgrund och förutsättningar. Även hälsoeffekterna för lek och utomhusvistelse är väldokumenterad. Leken stimulerar barns motoriska, sociala och mentala utveckling och olika lekmiljöer sätter fart på fantasin och triggjar sinnen.

Detta program för lekplatser ska ge Arvidsjaurs Kommun vägledning för hur man ska skapa säkra och attraktiva miljöer för barn på allmänna platser. Förhoppningen är att programmet ska bidra till att ge Arvidsjaurs barn en rik lek- och uppväxtmiljö.

Till programmet ska en handlingsplan upprättas som uppdateras varje mandatperiod. I handlingsplanen beslutas åtgärder för respektive lekplats.

MÅL MED PROGRAMMET

SPÄNNANDE OCH STIMULERANDE LEKMILJÖER

Stimulerande lekmiljöer skapas genom en variation i storlek och utformning av lekplatser.

ATTRAKTIVA MÖTESPLATSER FÖR BARN OCH VUXNA

Väl genomtänkta och omsorgsfullt utplacerade lekplatser blir attraktiva mötesplatser som främjar möten mellan olika åldrar

LÄTT ATT NÅ

Kommunen ska erbjuda en fördelning av allmänna lekplatser sett över kommunens yta och där barn bor.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Arvidsjaur kommuns vision och mål innebär ett önskat läge som en attraktiv tillväxtkommun. Det innebär att medborgarna ska uppleva att Arvidsjaur kommun är en attraktiv plats att leva, bo och verka i.

Invånarna ska känna sig trygga och uppleva att de har goda möjligheter att vara med och påverka kommunens utveckling.

Kommunens beslut, ställningstagande och förhållningssätt ska gynna de faktorer som skapar en attraktiv och hållbar livsmiljö med trygga och delaktiga invånare.

ARVIDSJAURS KOMMUNS MÅL

➤ ENGAGERADE OCH NÖJDA MEDBORGARE

➤ LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR UTVECKLING

➤ EKONOMISK MEDVETENHET

...OCH VISIONEN ÄR ATT ARVIDSJAUR VÄXER FÖR EN HÅLLBAR
FRAMTID

Lekplatsprogrammet faller väl inom ramen för vision, mål och önskat läge. Att förse allmänheten med attraktiva lekplatser som också fungerar som mötesplatser för alla åldrar. Dessa platser ska vara välanpassade, tillgängliga, välskötta och säkra.

ÖVERSIKTS- OCH TILLVÄXTPLAN 2025

Syftet med översiktsplanearbetet är att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar tillväxt i kommunen. Planen ska fungera som stöd både för kommunens egna intentioner och för kommunens handlingsberedskap för oförutsedda initiativ.

Målsättningen är att denna plan ska bli det strategiska dokument som kan bidra till en långsiktigt hållbar tillväxt och en positiv befolkningsutveckling. För att nå dit krävs ett mer attraktivt och konkurrenskraftigt Arvidsjaur.

I översikts- och tillväxtplanen, antagen 2025, beskrivs hur de allmänna intressena ska tillgodoses för hela kommunen, samt hur kommunens tätort och landsbygd kan utvecklas.

I översiktsplanen lyfts vikten av varierat och rikt utbud av bland annat fritidsaktiviteter, samt förutsättningar för detta genom olika sorters mötesplatser och anläggningar. Det bidrar till välbefinnande hos kommunens invånare och besökare och stärker kommunens attraktivitet.

NULÄGESBESKRIVNING

Idag finns 18 allmänna lekplatser i Arvidsjaur's Kommun, inräknat de 8 lekplatser som finns vid skolor och förskolor.

Traditionellt har lekplatser i Arvidsjaur's Kommun placerats och utformats för yngre barn, dels kring bostadsområden så kallade närområdeslekplatser men även så kallade områdeslekplatser.

BARN'S LEK OCH HÄLSA

Lekplatser på allmän mark utgör barns speciella mötesplatser. När det finns lekplatser inom gång- och cykelavstånd från bostaden kan det ge barn förutsättningar att självständigt utforska sitt närområde vilket är utvecklande för barns orienteringsförmåga och förståelse för trafik.

Genom leken tränar och utvecklar barn såväl fysiska, som sociala och mentala färdigheter. Mycket tyder på att barns fysiska aktivitet har minskat, idag räknas omkring 20% av barn i Sverige som överviktiga, och stressrelaterade besvär ökar även bland yngre barn. När leken flyttar ut utomhus ökar den fysiska aktiviteten, och barn får mycket av sin vardagliga fysiska aktivitet genom lek eller att ta sig mellan olika målpunkter.

MÅLGRUPPER

En viktig aspekt av en lekplats attraktivitet handlar om att se till olika målgruppers önskemål och behov i en lekmiljö. Lekar och aktiviteter skiljer sig mellan åldersgrupper och inom åldersgrupper, utformning och innehåll behöver ta hänsyn till skilda önskemål. Särskilt de större lekplatserna bör ha ett utbud av redskap och upplevelser som kan attrahera flera åldersgrupper.

Det är även viktigt att tänka in vuxnas behov, många barn kommer till lekplatser i sällskap med en vuxen och om vuxna upplever lekplatserna som attraktiva så ökar chanserna att barnen får besöka platserna.

Alla barn behöver leka för att utvecklas, oavsett om barnet har någon form av funktionsnedsättning eller inte. Funktionsnedsättningar ställer olika krav på anpassningar för att öka tillgängligheten. Ett exempel är att bygga in ramper i lekmiljön, ett annat är att på lekutrustning använda färgskalor som är lämpliga för synskadade.

EN BRA LEKPLATS

Lekplatser är sociala mötesplatser som lockar till möten för både stora och små och framförallt en plats för barn att leka på. Lekredskapen är viktiga men den omgivande miljön har också stor betydelse.

Placeringen av lekplatsen ska vara väl vald. Den ska vara lätt att nå för barn i närområdet och det är positivt om lekplatsen ligger i närhet till populära gång- och cykelvägar, det ökar tillgängligheten och bidrar till trygghet genom många förbipasserande. Ett gott exempel är den stora lekplatsen invid Nyborgstjärnen. Lekplatser ska kännas välkomnande och locka till lek, vid varje lekplats bör det finnas skylt med information om anläggningen.

SOCIALA MÖTESPLATSER

Lekplatser bör vara varierade med platser för fart och aktivitet. Den ska skapa förutsättningar för barn med olika förmågor att leka tillsammans och umgås. När miljön är varierad och rik på innehåll finns något för alla. Olika typer av sittplatser är viktiga samlings- och mötesplatser. Många vuxna uppskattar bänkar att sitta på i närheten av barnens lek, och sittplatser med bord är viktiga för fika. Vid större lekplatser bör det finnas samlings- och sittplatser för förskolegrupper eller möjlighet att grilla med familj och vänner.

EN BRA LEKPLATS

RÖRELSEGLÄDJE OCH UTMANINGAR

Ett folkhälsoproblem i Sverige idag är att många barn rör på sig för lite i vardagen. Alla lekmiljöer bör stimulera till fysisk aktivitet på olika sätt och erbjuda möjligheter att träna balans och styrka. En viktig kvalitet för lekplatser är att barn uppfattar dem som spännande, det innebär skilda saker för olika barn och åldersgrupper.

Fysiska utmaningar där barn kan testa sina gränser när det gäller till exempel balans eller klättring är ofta uppskattade. Öppna ytor och backar är viktiga för springlekar, och på olika lekredskap kan barn klättra, rutscha, balansera, gunga och hoppa.

SPÄNNANDE MEN SÄKER

Lekplatser behöver erbjuda barn möjlighet att testa och utveckla sina förmågor, utan att deras säkerhet sätts på spel. För barns säkerhet är det viktigt att fokusera på risk för livshotande eller permanenta skador, samt risker som barnen själva har svårt att uppfatta.

Skador som skrubbsår, eller till och med en bruten arm, som uppkommit till följd av att ett barn valt att hoppa från en höjd tillhör inte denna typ av risker.

Ett alltför stort fokus på säkerhet kan motverka själva syftet med lekplatserna – att skapa attraktiva och spännande lekplatser och mötesplatser som bidrar till barns hälsa och utveckling. Däremot ska den utrustning som finns vara säker att använda och besiktas årligen.

LEK I ARVIDSJAURS KOMMUN

FÖRUTSÄTTNINGAR

De allmänna lekplatserna i Arvidsjaur's Kommun ska fungera som ett komplement till de lekmiljöer som barnen använder hemma, i skolan eller på förskolan. För att barn ska hitta bra platser för lek krävs en varierad utformning av närmiljön samt enkla och säkra vägar till lekplatserna. Det är kommunens ansvar att se över ett område i sin helhet.

ANSVARSFÖRDELNING

Fritiden är en viktig del av barn och ungdomars liv, där gemenskap och utveckling formas. För att möta särskilda behov arbetar Arvidsjaur's kommun aktivt med att skapa tillgängliga och inkluderande aktiviteter, särskilt för grupper som kan möta hinder, som unga utrikesfödda, HBTQ-personer och unga med funktionsvariationer.

TILLSYN

Tillsyn av kommunens lekplatser sker regelbundet och besiktning genomförs en gång per år. Det regelbundna arbetet innebär framförallt tömning av papperskorgar, skräpplockning, gräsklippning, skötsel av buskage och mindre reparationer. Utöver det ska lekredskapen underhållas och sand fyllas på vid behov.

Löpande skötsel och av lekplatserna förlänger deras livslängd. Finns det trasiga redskap lagas de i möjligaste mån och därefter tas de bort.

HANDLINGSPLAN

Varje år ska lekplatserna inventeras och vid behov förbättras. Lekplatserna kommer att ses över i turordning. Den slutliga ordningen och andra förutsättningar för åtgärder beslutas av kommunstyrelsen i en handlingsplan. Handlingsplanen kommer att uppdateras en gång per mandatperiod.

Prioriteringsordningen för upprustning av lekplatser påverkas av deras befintliga skick samt hur välbesökta de är

I handlingsplanen kommer även avveckling av lekplatser vara en del av utvecklingen, om de är i dåligt skick och med låg nyttjandegrad så kan det vara bättre att lägga resurser på de lekplatser som används frekvent.

Handlingsplanen ska även redovisa de ekonomiska ramarna för kommande investeringar och förändringar i löpande driftbudget.

BILAGOR

KOMMUNENS LEKPLATSER - ANSVARSFÖRDELNING

Arvidsjaur kommun är ansvarig för 18 stycken lekplatser i kommunen. Ansvarsfördelningen mellan kommunens förvaltningar är följande:

NUMMER	NAMN	ANSVARIG
1	Klockarberget	Samhällsbyggnad
2	Borrgatan	Samhällsbyggnad
3	Hässjan	Samhällsbyggnad
4	Orienterarstigen	Samhällsbyggnad
5	Göteparken	Samhällsbyggnad
6	Kassören	Samhällsbyggnad
7	Fredriks park	Samhällsbyggnad
8	Nyborgstjärn stora	Samhällsbyggnad
9	Marklundsparken	Samhällsbyggnad
10	Nyborgstjärn lilla	Samhällsbyggnad
11	Ringelskolan	Barn och utbildning
12	Tallbackaskolan	Barn och utbildning
13	Haren	Barn och utbildning
14	Ripan	Barn och utbildning
15	Nyborgs	Barn och utbildning
16	Skogsbacken	Barn och utbildning
17	Stortorget	Barn och utbildning
18	Glommersträsk skola och förskola	Barn och utbildning

Tabell : Ansvarsfördelning av de kommunala lekplatserna

BILAGOR

Forskning har visat att 300 meter är det avstånd som människor längst är beredda att gå till ett grönområde för att det ska användas ofta. Därför är det i detta program valt detta mått för att visualisera det upptagningsområde som varje enskild lekplats har.

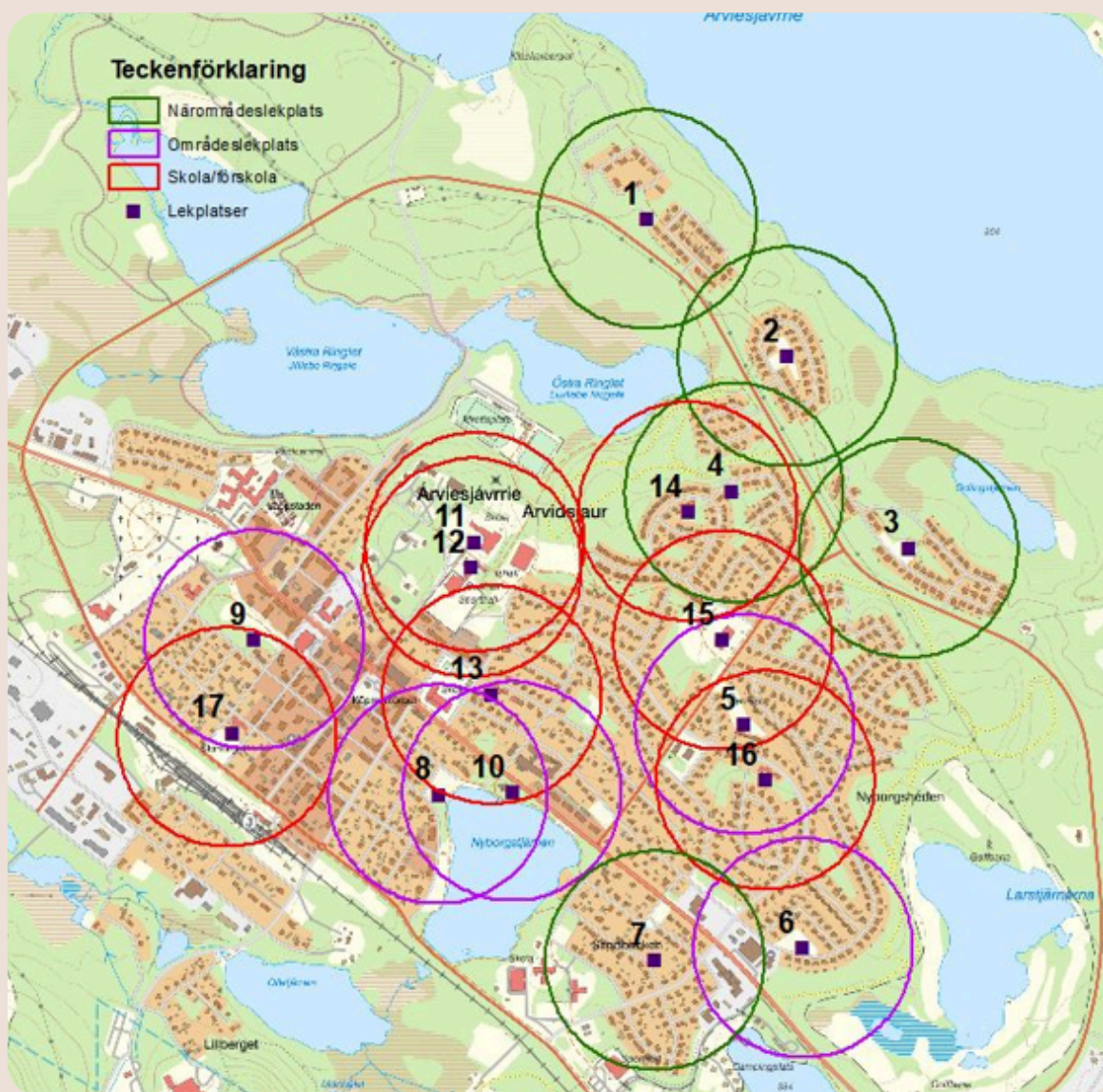

Bild : Redovisning av upptagningsområde om 300 m för respektive lekplats

Bilden visar att tätorten har en bra täckning på sina lekplatser och att ett flertal lekplatser har liknande upptagningsområde.

Området söder om järnvägen och väster om Borgargatan saknar idag kommunala lekplatser inom 300 meter.